57e jaargang. — No 129. Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden. Zaterdag, 29 October 1910

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLEF, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags, donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :

Driemaal per week, 6 fr. per jaar.
Tweemaal » 5 »
Eenmaal » 4 »

Een blad afzonderlijk 10 centiemen.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.

Reclamen, vonnissen en anders artikels, vooraan of binnen in het blad : 1 frank den drukregel.

TWEEDE BLAD

TONGEREN, DEN 29 OCTOBER 1910

ALLERLEI NIEUWS

HET ONAFHANKELIJKE MORESNET. — De voornaamste inwoners van het onafhankelijke Moresnet, tusschen België en Duitschland, hebben in eene vergadering een Komiteit benoemd, dat verleden Woensdag 19 Oktober, zich bij Koning Albert aangeboden heeft en een verhoor bij Keizer Wilhelm aangevraagd om in een gemeen overleg de verdeeling van hun onzijdig grondgebied tusschen België en Duitschland te zien beslechten.

— DE CHINEESCHE SPOORWEGEN. — Van de acht spoorweglijnen, die door het Chineesch Gouvernement uitgebaat worden, zijn er zes die met een tekort van 2,600,000 taels of 7,800,000 fr. sluiten.

De twee andere lijnen hebben te zamen eene winst verwezenlijkt van 20,600,000 taels, zoodat er na aftrok van het verlies nog eene zuivere winst van 18 miljoen taels of 54 miljoen franks overblijft.

— TEGEN DE RAZERNIJ. — Een omzendbrief van den heer minister van Binnenlandsche Zaken, nopens de toepassing van de verordening tegen de razernij, zegt dat het niet enkel in geval van hondsrazernij is, dat kennis moet gegeven worden aan de gemeentebesturen van 10 kilometers in het ronde en dat het muilbanden der honden moet toegepast worden.

Dat moet ook gedaan worden in geval eene kat of een ander dier van razernij is aangetast.

— OVER HET BAKKEN VAN HET BROOD. — De oude volkeren braken het graan tusschen steenen of hard hout, en maakten van den gevormden deeg platte broodjes, welke zij in de zon lieten drogen. De broodjes zullen in smaak nog al verafsteken hebben bij deze van onze hedendaagsche boterhammen, vooral wanneer zij van kermis- of koekebrood gesneden zijn ! Tijdens de Romeinen leerden de Belgen het graan pletteren in mortieren. Van in het begin der christene tijdrekening kwamen de watermolens op en halfwege de XIe eeuw werden de windmolens gebruikt ; de bakovens dagteekenen van het einde der Ve eeuw. Voordien liet men den deeg tot brood bakken onder de asch.

— TIJDENS DE KERMIS van Rethy hadden vier kameraden gewed eene ton bier en vier liters jenever leeg te drinken. Zij brachten dit meesterstuk (!) ten uitvoer, doch 's anderendaags vond men een der vier drinkers, een jongeling die niet gewoon was jenever te drinken, dood in zijn bed.

— GROOTHANDEL IN WIJNEN. — BERICHT AAN DE VERKOOPERS. — Heel bijzonderlijk aan te bevelen de « Château Canteloup », beste geclasseerde burgerwijn van St Estèphe, Médoc, eerste prijs op den landbouwwedstrijd van Médoc. Buitengewone wijn, gewonnen door bijzondere zorgen. Dringend verzocht niet te verwarren met andere wijnen van gelijke namen, die niets gemeens hebben met de wijnen van Médoc. Eigendom van het oud huis L. en J. HYE DE CROM (Naamlooze Maatschappij), — Château Canteloup, St Estèphe (Médoc), Gironde, Frankrijk.

— EENE NIEUWE SOCIETEIT. — Te Los Angeles is eene maatschappij gesticht die wel eenig in haren aard zijn zal : de « Club der vroolijke oude wijven. »

De vrouwen, die de maatschappij hebben ingericht, beweren de jongste tusschen de oude damen te zijn.

Om al lid van den nieuwen Kring te worden aangenomen, moet men minstens 60 jaar oud zijn, en 't bewijs leveren dat men aan de kleine miseries van 't leven z'n broek, neen z'n bottinnen vaagt.

En dan zijn er menschen die mordicus houden staan dat 't plezier uit de wereld is !

— BEKEERING VAN EEN PORTUGEES. — « La Croix » van Parijs meldt dat Gomes Leal, de groote Portugeesche dichter zich tot het Katholiek geloof komt te bekeeren.

Zooals Veuillot, Coppée, Huysmans, Bourget, Brunetière, Verlaine komt hij na een lang inwendig strijden tot de eeuwige Waarheid terug.

Sedert de dood zijner moeder die, wanneer zij in zijne armen stierf, aan God de bekeering vroeg voor den zoon welke zij zoo teeder beminde, voelde Gomes Leal, in zijn binnenste eer diepen ommekeer ontstaan. De dichter heeft op plechtige wijze den laatsten stap gedaan. In eenen brief van 1 Augustus tot het dagblad de « Libertad » van Lisbonne gericht, zweert hij de dwalingen af die, jaren lang, zijn verstand benevelden.

« Ik heb, zegt hij, in alle oprechtheid het republikeinsch ideaal gediend, maar op dezen plechtigen stond van de geschiedenis mijns vaderlands (men weet dat in Portugal het tegenwoordig ministerie een hardnekkigen ongodsdienstigen veldtocht voert) ontheecht ik mij volkomen van eene politiek waarvan de onkristene en ongodsdienstige strekkingen geheel en gansch met mijne geestelijke overtuigingen tegenstrijdig zijn.

« Mijn ideaal staat me vast ; voortaan zal ik strijden voor het woord van den versmaden Christus en van zijne vervolgde dienaars met al den gloed dat zulk een verheven oogwit verdient en, moest ik in den strijd bezwijken, ik zal den roem hebben te vallen te midden van de martelaars ».

—o— VRAAGT de vieux-système van 't merk « 't Wit Stoopke. » Eischt dit merk en de naam Jacques Neefs op het etiket en opgepast voor het bedrog.

— WIJS WOORD VAN NAPOLEON DE GROOTE. — 't Is eene wonderbare zaak, zegde hij, dat men na achttien honderd jaren Jesus-Christus nog bemint... Geen mensch, hoe groot hij ook mochte wezen, heeft nog na zijne dood liefde ingeboezemd... Wie hedendaags bemint nog Ambiorix, Cesar, Alexander, Karel de Groote ? Neen, de groote mannen bemint men na hunne dood niet meer. Deze is de eenigste... Ik ken de menschen. Jesus-Christus was meer dan een mensch, en daarom is het dat hij na achttien eeuwen nog bemind wordt.

— MEN SPREEKT voor het oogenblik veel van de SCIKERIJ DER TRAPPISTEN, Vincart en zoon, welke, naar het schijnt, uitstekende koffie geeft.

— DE Dames en Jufvrouwen zullen met genoegen vernemen dat er dezen winter eene groote variante in de hoedenmode gaat komen. Ze hebben ook alzoo lang met die breede schuiten op het hoofd geloopen. Hewel, de breede hoeden hebben hunnen tijd gehad en ze gaan door hooge hoeden in den aard van buishoeden (chapeaux buse) of kolbakken der gendarmen vervangen worden, met dat verschil, dat ze ni plaats van met beerenhaar met bloemen, pluimen, en linten zullen versierd zijn. Die er iets van willen weten, verzekeren ons dat er de vrouwen veel (meer manhaftig uit zullen zijn, en dienstvolgens veel ontzag zullen inboezemen.

— VAN WAAR ZIJN ZE GEKOMEN? — De rogge uit Siberie ; de aardbeziën uit Egypte ; de citroenen uit Griekenland ; de uien uit Egypte ; de hazelnoot uit Italie ; de selderij uit Duitschland ; de zonnebloem uit Peru ; de tabaksplant uit Virginie ; haver en aardappelen uit Amerika ; peterselie was bekend in Siberie ; spinazie kwam uit Arabië ; komkommers uit Oost-Indië ; de walnoot en perzikken uit Perzië ; de radijs komt van China en Japan.

LIEVE KAATJE.

Toen ik haar nog vrijde
(Och Heer ! Och Heer !)
Zei 'k « Lieve Kaatje ! »
Wel duizend keer.

Toen 'k haar getrouwd had,
Vond ik het laf,
En liet het « lieve »
Van « Kaatje » er af.

Toen ik haar wat kende
Zei 'k kortaf : « Kaat ! »
't Klonk wel zoo goed niet
Maar nog niet kwaad.

En toen me 't klaar was
Wat aard ze had,
Maakte ik 't nog korter
En bromde : « Kat ! »

Boerinnenlied.

Wijze : De Vlaamsche Leeuw.

I

Wij zijn de boerenvrouwen
Van 't Christen Vlaanderland ;
Vereend door 't zelfde streven,
Zoo gaan wij hand in hand.
Wij willen neerstig werken
Met moed en blijgezind
En zoeken ons genoegen
In 't heil van man en kind.

REFREIN :

Wij zijn de boerenvrouwen
Van 't Christen Vlaanderland ;
Vereend door 't zelfde streven, } bis
Zoo gaan wij hand in hand.

II

Wij doen ons huis beminnen
Aan onzen echtgenoot
Door onze trouwe Feide,
Door onze zorgen groot.
Wij, willen hem bij 't werken
En 't zwoegen voor 't bestaan
Steeds helpen, steunen, troosten
En trouw ter zijde staan.

III

Wij leeren onze kinderen
Den weg van eer en deugd ;
Zoo vinden we in ons huisje
Geluk en zoete vreugd.
Wij bidden met betrouwen
En werken welgemoed ;
Zoo daalt op ons de zegen
Van God oneindig goed.

Uit « De Boer ».

De Rogge.

De rogge is het graangewas welk in België het grootste getal hectaren bedekt ; jaarlijks worden er ongeveer 200,000 hectaren van gezaaid. Dit is genoeg gezegd welke belangrijkheid men vooral in zekere gedeelten van het land, het Noord en het Westen van Belgeland, aan deze graansoort hecht. En dit is omdat de rogge niet veel eischt onder opzicht van grond ; de zandachtige gronden zijn geschikt voor haar en zij levert nog eenen oogst aldaar waar de andere graangewassen niet zouden lukken. In de rijke zand- en leemachtige gronden, verkiest men boven haar een ander graangewas, betwijl tarwe, zomergarst of haver, welke voortbrengselen van grootere waarde geven. Doch, ondanks dit alles, behoudt men toch altijd een parceel voor de rogge, omdat haar stroo zeer geschikt is voor het maken van bindsels.

Volgens de voorwaarden van grond en klimaat, zaait men de rogge tusschen den 15 September en den 15 October ; men gebruikt per hectaar 120 kilos zaad voor het zaaien in rijen en 140 kilos met de hand in de vlucht.

Als aan te bevelen varieteiten, kan men aanduiden de Schlanstedt, de Petkus rogge, de rogge van Zweden en de reusachtige rogge van Rusland.

Als meststof, geeft men gewoonlijk, in lichte gronden, eene halve bemesting van stalmest en door dezelfde ploeging, delft men in den grond 400 kilos metaalslakken en 400 kilos kainiet ; in de sterke gronden, zal men de metaalslakken door het superphosphaat vervangen en de kainiet door 100 kilos potaschchloruur. Men weet dat, door hunne natuur, de zandachtige gronden arm aan potasch zijn en de belangrijke rol door dit element vervuld in de bemesting der rogge is, klaar en duidelijk, door M. Schultz aangetoond geweest. Zijne talrijke proefnemingen hebben vastgesteld dat de rogge enkel profijt trekt uit de stikstof aan den grond toegedient indien deze, in voldoende hoedanigheid, potasch bevat.

In betgeen het gebruik van stikstofhoudend meststof voor rogge betreft, ziehier betgeen M. Damseaux zegt in een zijner verslagen over de teelten van den landbouwtuin van Gembloers : « In de zandachtige gronden, waar de teelt van dit belangrijk graangewas eene voorname plaats bekleedt, zou het toedienen, vóór den winter, van sodanitraat, onverstandig zijn ; indien deze meststof in de lente verspreid werd, zou de rogge geen voordeel uit deze meststof trekken, omdat het te snel schiet.

Maar het ammoniaksulfaat, in den herfst ondergegraven, tijdens het bereiden van den grond voor het zaaien, kan zeer voordeelig zijn. Inderdaad, gelijk voor al de graangewassen, is de behoefte aan stikstof zeer groot bij de rogge, en eene gepaste stikstofhoudende meststof versterkt de plant en bevrijdt ze tegen de wortelontblooting, uit reden dat zij kroenwortelen vormt. Indien, overigens, het nut van het ammoniaksulfaat zich langzamer laat gevoelen dat dit van het sodanitraat, is zulks zonder nadeel ; het kan zelfs voordeelig zijn.

Men zal dus, in gronden van middelbare vruchtbaarheid, 100 kilos ammoniaksulfaat per hectare toedienen, betwelk men zal ondergraven door de eggingen die het zaaien voorafgaan.

Jean BLOUX,
Landbouw-Ingenieur.

Ditjes en Datjes.

Een Engelsch magister werd in een der Londensche gerechthoven als getuige gedagveerd. De advokaat der tegenpartij, die om zijne onbeschottheid bekend stond wilde den eenvoudigen dorpsleeraar om zijne klare uitlegging der feiten wat voor den gek houden. « Goede man, sprak hij, gij verwart oorzaak en uitwerksel. Gij vergeet dat de oorzaak het uitwerksel voorafgaat. »

— « Niet altijd ! » antwoordde de getuige droog weg. — De advokaat stak beide armen omhoog, als wilde hij den hemel tot getuige roepen voor de ongehoorde domheid van den schoolmeester.

« Niet altijd ! » schreeuwde hij in eene spottende uitdaging ; « ik wenschte wel een bewijs van uw zonderling stelsel ! »

— « Geerne », antwoordde de getuige ; « één onder de duizenden : de kruiwagen loopt voor den man, die hem voortstoot ! »

Een schaterlach onthaalde dat antwoord, dat den advokaat groen maakte van woede.

« Ah ! » bulderde hij, « gij speelt den slimmerik ! Zeg eens aan die heeren der rechtbank, hoeveel kanten een cirkel heeft. »

— Twee, antwoordde de schoolvos onmiddelijk, de binnenkant en de buitenkant.

Nu was de beweging in de gerechtszaal zoo groot dat de zitting moest onderbroken worden, en toen deze weêr hernomen werd, was de alwijze advokaat er van onder en had hij zijne verdere taak overgelaten aan een zijner colegas.

LANDBOUWERS !

Wilt gij u de beste tot heden bestaande AALPOMP aanschaffen, koopt dan de verbeterde kettingpomp met **draaibaren uitloop**.

Het beste bewijs van de deugdelijkheid van mijn stelsel met draaibaren uitloop is dat het nagemaakt wordt.

Opgepast dus, en u rechtstreeks wenden tot den fabrikant **Henri Debroock, te Hoogaerde**, leveraar aan het Staatslandbouwkundig gesticht van Gembloers.

Prijs en inlichtingen gratis.

Bon piano à vendre

Adresse bureau du journal.

— **Doctor R. WAUCOMONT** Assistent bij de Universiteit, 110, Rue Paradis, Luik [Guillemins]. — Telefoon 3555.
Ziekten der Huid en der Waterorganen.
Raadplegingen van 2 tot 3 1/2 ure.

—o— **Migraine, hoofd- en tandpijn névralgies**, plots genezen door een **cachet Gauthier**. 1 en 2 fr. de doos van 6 en 13, bij uwen apotheker. Zooniet, wendt u tot deapotheek Gauthier, Mechelen.

—o— Doctor SOLÉ, 262, Rue Royale te Brussel. — Ziekten der vrouwen, breuken, gezwellen.
Raadplegingen : Dinsdag, Donderdag, Vrijdag, van 2 tot 3 ure.

X Stralen. Zenuwziekten. Gevolgen van ongevallen. Dr BIENFAIT, Boulevard d'Avroy, 62, Luik. — Van 8 tot 11 ure en van 2 tot 4. — Telefoon 1530.

— **Sanatorium van Mont-sur-Meuse (Lustin).** — Ziekten der borst. — Pensioen 10 tot 12 fr. — Ascenseur. Centrale verwarming. Electrische verlichting.

Damen Dokteur:
Mme DAVIO-VERKOYEN,
Billy-straat, n° 98, Luik [Bonne femme].
Ontvangt van 2 tot 4 uren.

Dr van SOEST 10, RUE CÉLESTINES, LIÈGE (PONT D'AVROY)
Gewezen Kliniekoverste aan de Hoogeschool.
Specialiste der ziekten der **waterorganen**. Raadpl. 8-9 u., 3-7 u., 's zondags 9-11 u.

J. LHOIST
heelmeester-tandkundige
Piekelpoelstraat, 16, Tongeren.
Gediplomeerd met groote onderscheiding.
Zorgen voor den mond, plombeering, *rechtmaking der slecht geplante tanden* bij de kinderen, aurificatie. Uittrekking en zorgen *zonder pijn* noch gevaar.
Tanden en kunstgebitten van alle stelsels, gewaarborgd en ingezet zonder uittrekking der wortels, herstellingen.
RAADPLEGINGEN : 's morgens van 9 1/2 ure tot 11 1/2 ure, 's maandags en 's dinsdags uitgezonderd.

—o— KUNSTVOORWERPEN. — HUWELIJKSGESCHENKEN. — BRONZEN VAN BARBEDIENNE.
Marmers. Schilderijen,
Sèvres, Saxe, Copenhague (echtheid gewaarborgd).
Kleine meubels.
Paul Guastalla, 39, Koninklijke straat, Brussel. — Telefoon 4925.

ASTHMA
Gij allen die aan het **Asthma** lijdt, schrijft aan M. **ESCOUFLAIRE**, apotheker te **Ath**, die u GRATIS-FRANCO een PROEFDOOS zal zenden van
POEDER en SIGARETTEN ESCOUFLAIRE
MET CERTIFICATEN VAN GENEZINGEN

—o— **La Nationale**, gevestigd te Parijs in 1830, behandelt alle combinaties Verzekeringen op het Leven en Lijfrenten.
Meer dan 613 millioen reserve.
Voorname agent : H. JACQUEMINOT, Rue des Eburons 34, Luik.

Belangrijk bericht. — Bij uw bezoek te BRUSSEL, koopt uwe juweelen, Groenselmarkstraat, 33, Huis CAMPOTOSTO, gesticht in 1856.
Horlogiën in allen aard met grooten afslag.

—o— Groot fabriek van FIJNE CIGAREN **L. Thiriart-Andrien,** 66, Rue Jean d'Outremeuse, 66, Luik.
Vier millioen cigaren in magazijn.
Alle bestellingen worden geleverd in drooge en fijne cigaren. — Telefoon 6195.

Maison Aug. FOURNIER.
Successeurs :
JEAN RANSY & Cie
Agents de change
3, RUE DES DOMINICAINS, 3, LIÈGE.

CHANTECLAIR
VIN de BORDEAUX CHAMPAGNISÉ MOUSSEUX
réunit les qualités toutes des grands Vins de Bordeaux et les propriétés digestives du Champagne. C'est le meilleur et le meilleur marché des Vins Mousseux. — **3, 4 et 5 francs la bouteille par caisse de 12 et 25 bout.**
Agents demandés. Ecrire avec références : Chanteclair, 249, Rue du Progrès, BRUXELLES

La « Lübeck »
Cie Allemande d'Assurance sur la Vie, la plus ancienne Cie par actions d'assurances-vie, *fondée en 1828. Fonds de garantie*, environ *112 Millions. — Conditions et primes exceptionnel, avantageuses. Participation importante aux bénéfices, dividendes progressifs.* Renseignements donnés par les représentants en Belgique. — L'inspection générale pour la Hollande et la Belgique, M. FRIEDRICH LANGEN, directeur partic. à COLOGNE. — Bureaux : Aachenerstrasse, 27.

Extract van steenbeschermer
is het eenige vochtwerend middel waarvan de deugdelijkheid schriftelijk wordt gegaranteerd.
Alle soort van metselwerk, oude zoowel als nieuwe gebouwen, dakpannen, cementwerk, zandsteen en houtwerk kan met dit preparaat waterdicht gemaakt worden. De gevels en het bouwmateriaal *veranderen* door deze bewerking *niet van kleur*, doch zoolang het preparaat noch niet droog is, toont de muur iets donkerder. Nieuwe gebouwen direkt bestreken blijven steeds nieuw, terwijl schade en onderhoudskosten, ontstaan door vocht, niet zullen voorkomen.
EXTRACT VAN STEENBESCHERMER is bestand tegen regen, zon en vorst, alsook tegen de inwerking van de sterkste zuren en alkaliën. Alleen door boenen met staaldraadborstel of slijten op den duur kan dit preparaat van den muur verwijderd worden, zoodat de resultaten *zeer duurzaam zijn.*
EXTRACT VAN STEENBESCHERMER is goedgekeurd door de Ministeries van Koloniën en van Marine. Het wordt toegepast aan de verschillende Rijksgebouwen, gebouwen der Genie, der Staatsspoorwegen en H. IJ. S. M. alsmede aan de meeste gemeentewerken in de bestekken voorgeschreven.
Door de voornaamste Architecten en Bouwkundigen wordt thans EXTRACT VAN STEENBESCHERMER toegepast.
Voor inlichtingen en bestellingen wende men zich tot de *Nederlandsche Steenbeschermerfabriek.*
Algemeen Vertegenwoordiger :
L. ROBELUS, SLACHTERSTRAAT, 11, GENT.

Onderwijsgesticht
E. Vercammen
TE GROBBENDONCK (PROV. ANTWERPEN.)
Lager, Middelbaar en Beroepsonderwijs.
Voorbereiding tot alle examen Volledig handelsonderwijs. De schitterendste uitslagen bekomen in de examen.
Vraagt prospectus.
De Bestuurder : E. VERCAMMEN-VAN MOER.

VERZEKERING
tegen
brand, hagelslag en ongevallen
HOOFDAGENT :
J. DEWALLEF WIJNGAARDSTRAAT, N° 4, TONGEREN. —

DE

Bedrogen Erfgenaam

(24e VERVOLG).

— Waarom ?

Geen antwoord.

— Waarom had hij u ontslagen ? herhaalde de officier.

Maar nu kwam de rechter tusschenbeide.

— Ik zie de noodzakelijkheid van deze ondervraging niet in, zegde hij, en ik moet u verzoeken, er niet op aan te dringen — ofschoon ik het u niet beletten kan. Deze vraag heeft met het onderzoek in kwestie niets te maken. Het is toch duidelijk genoeg, uit betgeen wij van deze laatste getuigen gehoord hebben, dat M. Faynton tegen hem eene bedreiging bezigde. Ik, voor mij, verlang niet te weten, waarin die bedreiging bestond ; en ik zie ook niet in, hoe op het oordeel der gezworenen daardoor zou kunnen ingewerkt worden.

Er volgde een oogenblik van stilte. Toen verklaarde de officier :

— Ik dring op de vraag niet verder aan, My Lord.

En daarop kwam luid en helder de stem van den beklaagde :

— Ik dank u, Marten !

De rechter keek even den beklaagde aan, met eene plotselinge opwelling van iets welwillends voor den jongen man, dien hij had te vonnissen.

— Charles Marten, sprak hij — gij hebt uw getuigenis afgelegd ; en ik, voor mij, ik geloof dat het volkomen geloofswaardig is. Gij hebt u schuldig gemaakt aan een leugen, door u te leenen tot eene misleiding. Gij hebt gezegd dat een briefje u aan de deur werd afgegeven, terwijl gij wist dat het in het salon geschreven was. Maar het is duidelijk, dat gij daartoe gedwongen werd door vrees voor den schrijver van het briefje, die u bedreigde. Naar den grond van deze bedreiging zal hier echter geen onderzoek worden ingesteld.

In de bank der gezworenen ontstond een gefluister en gemompel. Dit duurde een paar minuten. Toen stond de voorzitter op en zegde :

— De jury meent genoeg over deze zaak te hebben gehoord, My Lord. Zij acht het niet noodig, zich nog in geheime beraadslaging terug te trekken. Hare meening staat reeds vast.

Een oogenblik ging er in de zaal een gegons op, dat dreigde aan te zwellen tot een storm. Maar terstond sterf het weer weg en er volgde eene diepe stilte.

Want eene vrouwelijke figuur bewoog zich langs het gaanpad naar voren ; en de rechter die haar zag, riep haar met woord noch wenk tot de orde. Want het was Mev. Ashton, die zich een weg baande naar de plaats waar de beklaagde zat, haar zoon. Zij had denzelfden dag nog onder de getuigen gestaan, zoodat iedereen haar kende. Allen maakten dus plaats voor haar, gelijk korenaren die wijken voor den wind, want haar recht was van alle rechten het hoogste en eerbiedwaardigste. En aller oogen waren gericht op de moeder, die daar heenboog naar haren zoon, om hem in deze bittere ure de hand te drukken.

Zoo geschiede het, dat niemand in de zaal er op lette, hoe juist op dat oogenblik een telegram werd ter hand gesteld aan den rechter. Hij opende en las het, en het scheen of hij er van ontstelde. Maar terstond weerhad hij zijne waardigheid terug, en hij wende zich tot den voorzitter der jury.

— Hoe luidt de uitspraak der gezworenen ? vroeg hij. Houden zij den beklaagden voor schuldig, of voor niet schuldig ?

— Niet schuldig, luidde het antwoord.

En mev. Ashton, die reeds Morri's handen in de hare hield, boog zich neder tot haren zoon en kuste hem.

Toen ging er uit het auditorium een hoera op, dat de muren deed trillen en het dak dreigde te doen instorten. De hussiers deden ook geene pogingen om het te stillen, maar lieten het uitrazen. Het was opmerkelijk. Ditzelfde publiek van opgetuigde dames en keurig gekleede heeren, dat gekomen was om een jongen man te hooren veroordeelen tot de galg — dit zelfde publiek jubelde nu als dol over zijne vrijspraak ; en er was geen twijfel, of dit gejubbel klonk oprecht en kwam uit de harten van al die ijdele op sensatie beluste menschen.

Overigens, verklaarbaar genoeg ! De eene sensatie was hun zoo goed als de andere. Zij hadden een tragedie bijgewoond, met de verrassing van een blij-eindend slottooneel. En Morris Ashton's houding was ook zoo kalm en moedig geweest, ook nog toen de getuigenissen tot staving zijner schuld zich als een berg tegen hem schenen op te hoopen. Ja ja ! zegden nu diezelfde menschen, die gesproken hadden van zijne vroegtijdige verstoktheid in het kwaad — ja ja ! er ging toch maar niets boven het innerlijke bewustzijn van onschuld !

Zoodra het rumoer bedaard, de stilte hersteld was, nam de rechter het woord.

— M. Ashton, zegde hij — want beklaagde mag ik u niet meer noemen — de jury heeft u niet schuldig bevonden aan de vreeselijke misdaad, die u ten laste werd gelegd ; en ik behoef niet te zeggen dat ik ten volle met deze uitspraak instem. Gedurende geheel deze terechtzitting heb ik sympathie en bewondering gehad voor uwe mannelijke houding.

Daarna, op een teeken van den rechter, werden Morris en zijne moeder door eene achterdeur uit de zaal gelaten.

Het publiek zat echter nog altijd in spanning ; want iedereen begreep dat de zitting nog niet was afgeloopen, dat er nog iets komen moest. Immers de beklaagde was onschuldig bevonden. Maar wie was nu de schuldige ?

Wederom nam de rechter 't woord.

— Ik wensch in het openbaar hulde te brengen, zegde hij, aan het talent waarmee dit proces gevoerd geworden is. Alles scheen aanvankelijk de schuld van den beklaagde te bewijzen, zoodat er schier geen twijfel meer mogelijk was, — tot het incident met den stok een ander licht op de zaak deed vallen. Waarom de getuige M. Faynton kwam te bekennen dat die stok in zijne handen en niet in die van den beklaagde gebroken was, — ziedaar een der raadselen in de menschelijke natuur.

Misschien drong eene opwelling van berouw en wroeging hem tot deze bekentenis. Maar hoe dat ook zij — de straf en vergelding zijn thans door eene hoogere rechtbank in handen genomen. Ja, wij hebben het laatste bedrijf van deze tragedie bijgewoond.

Deze getuige, Edward Faynton, is jaren lang een vriend van mij geweest, en de sympathie, die ik bij den aanvang dezer zitting voor hem voelde, toen deze jonge man, aan wien hij stellig was gehecht, op de bank der beschuldigde geplaatst werd, is nu verkeerd in afgrijzen en in deernis. Want het staat vast, dat hij den bewusten brief schreef en op 't vlociblad onvoorzichtigerwijze afdrukte.

En indien dit vaststaat, dan weten wij ook wie de ware moordenaar was. Ik moet er bijvoegen, dat M. Faynton eene buitengewoone vaardigheid bezat in het nabootsen van handschriften. Daarover heb ik dikwijls verbaasd gestaan. Nu heeft hij die vaardigheid gebruikt tot noodlottige oogmerken en — met een voor hem zelf noodlottig gevolg. Ik ontving daareven een telegram. Faynton verliet het gerechtshof op het middaguur en begaf zich naar huis te Brighton. Daar heeft hij door middel van vergif een einde gemaakt aan zijn leven. Moge God zijne ziel genadig zijn !...

— En hiermee, zoo eindigde de rechter, is deze zaak dus afgedaan. Het hof sluit zijne zitting. Tot de aanwezigen zij het verzoek gericht rustig de zaal te verlaten.

— EINDE. —